ARVAMUS

16.11.2026 nr 1-2/26-438/5

Kellele: Euroopa Liidu asjade komisjon
Kellelt: rahanduskomisjon
Istungi kuupäev: 16.11.2026
Võtsid osa:
Komisjoni liikmed: Annely Akkermann, Diana Ingerainen, Jüri Jaanson (Mart Võrklaeva asendusliige), Toomas Järveoja, Aivar Kokk, Andrei Korobeinik, Kersti Sarapuu, Riina Sikkut, Aivar Sõerd

Komisjoni ametnikud: Tiina Licht (nõunik-sekretariaadijuhataja), Andres Ando (nõunik), Kristo Varend (nõunik), Vivian Põld (konsultant), Epp-Sandra Satsmann (konsultant)
Puudusid: Martin Helme
Kutsutud: Rahandusministeeriumi maksu- ja tolliosakonna peaspetsialist Kevin Kassihin
Teema: Euroopa Liidu asjade komisjonile arvamuse andmine. Eesti seisukohad maksualase halduskoostöö tõhustamise kohta - COM(2026) 308.

Ülevaade arutelust

Kevin Kassihin andis ülevaate Eesti seisukohtadest. Maksualase halduskoostöö direktiivi uuesti sõnastatud eelnõu eesmärk on senist raamistikku lihtsustada ja halduskoormust vähendada. Direktiiv reguleerib maksualase teabevahetuse valdkonda. Liikmesriikide vahel vahetatakse infot maksudest kõrvalehoidumise tõkestamiseks erinevates valdkondades. Muudatuste kohaselt jääb raamistik üldiselt kehtiva sarnaseks, kuid muudetakse eraldiseisvaid tehnilisi detaile, millel võib suur mõju olla. Peamised muudatused on tehtud piiriüleste maksustamisskeemide aruandluses. Suurkontsernid tahetakse aruandlusest välistada, kuna komisjoni hinnangul on neile juba piisavalt palju erinevaid aruandekohustusi kehtestatud, mistõttu ei ole piiriülestest maksuskeemidest teavitamine nende ettevõtete puhul otstarbekas. Pikendatakse skeemist teavitamise tähtaega. Eelnõu kohaselt tuleb teavitada skeemist selle rakendamise hetkest. Raporteerida tuleb ainult selliste skeemidest, mida päriselt kasutatakse. Muudetakse kutsesaladuse sätteid. Vandeadvokaat peab eelnõu kohaselt aruandekohustusest teavitama ainult klienti. Kohtus esindamise õigusega isik peab teavitama klienti või teist vahendajat, kelleks on isik või ettevõte, kes aitab piiriülese maksuskeemi kavandada, turustada, korraldada või ellu viia. Kõik muud isikud peavad ise aruandekohustust täitma, kui nii on kliendiga kokku lepitud. Samuti eemaldatakse ebatõhusad raporteerimistunnused, mille alusel skeeme raporteeritakse. Komisjonile pannakse kohustus kehtestada rakendusakt tegeliku majandustegevuseta äriühingute kohta. Platvormialase aruandluse muudatused hõlmavad platvorme nagu näiteks Bolt või Airbnb. Nende puhul kaotatakse tehingute arvu põhine raporteerimise nõue. Praegu kehtib nõue, mille kohaselt juhul, kui müüakse teatud arv kaupu, kuulub vastav ettevõte raporteerimiskohustuse alla. Rahaline lävend tõstetakse praeguselt 2000 eurolt 3000 eurole. Aruandlusest soovitakse vabastada platvormid, mille vahendatud tegevuste kogusumma jääb alla 50 000 euro. Samuti laiendatakse maksuhaldurite võimalusi reageerida nõuetele mittevastavatele kolmandate riikide platvormihalduritele ja nende tegevusele. Kui kolmanda riigi platvormihaldur tahab Euroopa Liidus oma teenuseid pakkuda, peab ta ennast registreerima, et oma ülesandeid täita. Lisandub kohustus järgida teabevahetuse kokkuleppeid, mis on sõlmitud liiduväliste riikidega, näiteks Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) raames. Uueks töövahendiks on maksukohustuslasena registreerimise numbri kontrollimine. See võimaldab kontrollida maksukohustuslase registreerimise numbri ehk TIN-i õigsust. Selle numbri kasutamine on maksuhaldurile kohustuslik ja aruandekohustuslikule isikule vabatahtlik. Aruandekohustuslik

isik saab selle numbri kasutamisel õiguse esitada vähem teavet ja vähem isikuandmeid. Eelnõu kohaselt esitatakse ühine teavitus riikidepõhise aruande ja miinimummaksu aruande kohta. Maksuhaldurile antakse ligipääs teiste riigiasutuste valduses olevale asjaomasele teabele. Eesti kontekstis on Maksu- ja Tolliametil pensione puudutav teave näiteks juba olemas. Piiratakse dubleerivat riigisisest aruandluskohustust. Maksuhaldurile antakse juurdepääs kinnisvara puudutavatele andmetele, mis tuleneb rahapesuvastastest reeglitest. Statistika töötlemise eest vastutavate asutustega tuleb jagada teavet teabevahetuse mahtude ja riikidepõhiste aruannete kohta. Riikidepõhine aruanne on aruandevorm, kus suurkontsernid esitavad riikide kaupa teavet enda maksumaksmise ja majandustegevuse kohta üldiselt. Ettevalmistatud seisukohtade kohaselt Eesti toetab eelnõu üldist eesmärki ja sellega kooskõlas olevaid muudatusi. Muudatused ei tohiks aga vähendada kehtiva halduskoostöö tõhusust ning nende rakendamisega kaasnevad kulud peavad olema proportsionaalsed. Eesti jaoks on oluline, et muudatuste ülevõtmiseks jääks aega vähemalt 18 kuud. See on oluline eelkõige infotehnoloogiliste (IT) arenduste tõttu. Eesti ei toeta dubleeriva aruandluse piiramist, sest seda on keeruline praktikas korraldada. Samas Eesti toetab piiriüleste skeemide aruandluse vähendamist. Kutsesaladust peab olema võimalik kohaldada vastavalt riiklikele reeglitele. Ettepaneku sõnastus eelnõus on problemaatiline, sest täielik kutsesaladuse erisus kehtib ainult vandeadvokaatidele. Seisukohtade kohaselt soovitakse, et kutsesaladuse erisus kehtiks ka vandeadvokaadi vanemabile. Seisukohtades ei toetata rakendusakti loomise kohustust äritegevusega või majandustegevusega mitte tegelevate ettevõtete vastu võitlemiseks. Toetatakse aga eelnõu eesmärki ja soovi vastav probleem lahendada. Probleemile on üritatud ka varem lahendust leida. Seisukohtade kohaselt ei ole õige seda praegu esitatud vormis teha. Aruandlusest vabastamise puhul peaks platvormide piirmäär jääma 50 000 euro juurde. Üldised platvormialase aruandluse raamistikus tehtavad muudatused peavad olema kooskõlas OECD-s kokkulepituga, et vähendada liigset aruandluskoormust, kuna samal ajal eksisteerib kaks aruandlusraamistikku, OECD ja Euroopa Liidu oma. Eesti ei toeta kohustust käivitada viivitamata platvormialane teabevahetus liiduväliste jurisdiktsioonidega. Eesti soovib selle üle ise otsustada, sest IT-arenduste tõttu võib kaasneda märkimisväärne eelarvesurve. Toetatakse üldiselt maksukohustuslase registreerimise numbri kontrollimise vahendit, kuid seda peab olema võimalik automaatselt kasutada. Maksuhaldurile ei tohiks muudatustega kaasneda ebaproportsionaalset ressursivajadust.

Aivar Sõerd küsis täpsustust Eesti seisukohtade punkti 1.2 kohta. Ta küsis, milles täpselt seisneb IT-arenduste tähtaja pikkusega seotud probleem.

Kevin Kassihin vastas, et vastav sisend saadi Maksu- ja Tolliametilt. Nende jaoks ei ole realistlik, et arenduste tegemiseks antakse aega ainult üks aasta. See puudutab peamiselt riigipoolseid arendusi, mida Maksu- ja Tolliametil tuleb enda süsteemides teha. Selleks on vaja eraldi rahalisi vahendeid ja IT-arendused kipuvad aega võtma. Nende valdkondade puhul, mille sätted tuleb üle võtta 2027. aasta lõpuks, pole väga suuri arendusi vaja teha, aga siiski võtab see aega. Sellepärast on esitatud vastav piirang. Läbirääkimiste käigus on selgunud, et ka teised liikmesriigid soovivad pikemat ülevõtmise tähtaega.

Annely Akkermann tõdes, et ei seisukohtades toetata piiriüleste skeemide loetelu. Teisalt ei toetata ka viivitamata kohustust käivitada platvormialane teabevahetus liiduväliste jurisdiktsioonidega. Ta küsis, kuidas see praktikas on korraldatud.

Kevin Kassihin vastas, et siin all on mõeldud, et OECD-s on kokku lepitud samasuguses platvormialases teabevahetuses nagu on Euroopa Liidus, aga Eesti ei osale praegu OECD riikidevahelises platvormialases teabevahetuses. Eesti ei soovi, et direktiivis oleks kohustus, mis kohustaks seda rakendama. Sellega kaasneksid märkimisväärsed kulud ja Eesti hinnangul ei ole õige hetk selliseid sätteid direktiivi panna. Liikmesriikidel peab endal olema õigus selle üle otsustada.

Annely Akkermann sõnas, et komisjon on vaevelnud sellega, et näiteks Airbnb-lt Eesti

kodanike käivete kohta andmeid saada. Ta küsis, miks ei soovita selles osas väga koostööd teha.
Kevin Kassihin vastas, et paljude platvormide puhul on tegemist sellega, et nad on registreeritud Iirimaal. See tähendab, et nad raporteerivad Iirimaale ja Iirimaa saadab andmed Eestile edasi, kui eestlane nende platvormide vahendusel seal tulu teenib. Eesti on valmis ka OECD riikidega platvormialast teavet vahetama, aga ei soovita, et direktiivis oleks selline kohustus sellises vormis sätestatud. Suure tõenäosusega mingil hetkel hakatakse seal teavet vahetama, aga Eesti ei ole seda süsteemi veel üles ehitanud. Mingil hetkel see võimalus tekib.
Annely Akkermann sõnas, et tunduks loogiline, kui piiriülestest skeemidest teavitamise osas liigutakse edasi nõukogu rakendusakti koostamise kaudu.
Kevin Kassihin vastas, et nõukogu rakendusakti puhul on peamine probleem selles, et samal teemal tehti direktiivi ettepanek juba paar aastat tagasi. Liikmesriigid seda siis õigeks ei pidanud. Kui kohustada Euroopa Komisjoni seda välja töötama nn sunniviisiliselt, siis see ei pruugi olla kõige õigem variant, kuna liikmesriigid ei suutnud direktiivi tasandil selles siis kokku leppida.
Annely Akkermann küsis, kas riigid ei toeta seda, et nõukogu rakendusaktidega piiriüleste skeemide loetelu peetakse. Kas see loetelu on olemas?
Kevin Kassihin vastas, et direktiivi lisas on need tunnused välja toodud ehk kriteeriumid, millele skeem peaks vastama, et see muutuks raporteeritavaks. Nüüd soovitakse teha ühe tunnuse jaoks eraldi rakendusakt, kus seda teemat laiemalt lahti seletatakse. Soovitakse majandustegevuseta ettevõtete vastu võidelda. Probleemi lahendamist seisukohtades toetatakse, aga esitatud vorm ei ole Eesti jaoks sobiv.
Aivar Kokk küsis, mis mõju sellel Eestis Boltile ja Woltile on. Kuidas muudatused neid mõjutavad?
Kevin Kassihin vastas, et praegu Bolt ja teised ettevõtted raporteerimiskohustust juba täidavad. Eelnõuga muudetakse nüansse ning muudatused, mis on sisse toodud, mõnevõrra nende halduskoormust vähendavad. Näiteks Bolt peab vähemate isikute kohta teavet esitama. Nad olid huvitatud ka sellest, et luuakse maksukohustuslase numbri kontrollimise vahend, millega nad saaksid esitatavat teavet üle kontrollida.
Aivar Kokk tõdes, et platvormiteenuse pakkujad peavad Maksu- ja Tolliametile teatama, kui palju nad kellelegi raha maksavad. Kas saab tekkida olukord, et platvormiteenuse pakkujad ei pea neid andmeid Maksu- ja Tolliametile üle andma?
Kevin Kassihin vastas, et sellist olukorda ei tohiks praegu tekkida. Platvormialane teabevahetus ja aruandlus on toimunud tõhusalt. Selle kaudu on saadud kasulikku teavet ja näiteks kasutatakse sealt tulenevat teavet isikute deklaratsioonide eeltäitmiseks.
Annely Akkermann tõdes, et on tervitatav, et tehakse koostööd platvormimajanduse maksustamise osas. Euroopa Liit võiks ühtselt saada rohkem ja paremaid andmeid.

Otsus
Toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti (poolt 7: Annely Akkermann, Diana Ingerainen, Jüri Jaanson, Toomas Järveoja, Kersti Sarapuu, Riina Sikkut, Aivar Sõerd; vastu 0; erapooletuid 1: Aivar Kokk).

(allkirjastatud digitaalselt)
Annely Akkermann
esimees

Kristo Varend
631 6426, kristo.varend@riigikogu.ee